

№ 30 // Відомості Верховної Ради України (тлумачення від 15 березня 2016 р.). — 1996. — № 30. — Ст. 63). На відміну від усіх інших конституційних прав людини і громадянина, закріплених у нормах ст.ст. 21-64 Конституції України, право підозрюваного, обвинуваченого та підсудного на захист є специфічним, тому що надається тільки в одній сфері державно-правової діяльності — кримінальному судочинстві. При цьому слід зауважити, що через незвичність юридичної ситуації для особи, в яку потрапив підозрюваний, обвинувачений, підсудний, недостатньої обізнаності, а й нерідко перебуванням під вартою, така особа є дуже обмеженою у реалізації наданих їй особисто прав. А отже найчастіше така функція переходить до захисника-адвоката, який є незалежним правозаступником і має бути рівним з ДБР. Він не заміняє підозрюваного, обвинуваченого, а діє поряд з ним, будучи самостійним учасником процесу, уповноваженим суспільством на захист. Правозаступництво — публічний фактор правосуддя (Андреевский В. Классификация и квалификация адвокатских профессий, их взаимодействие с судебной системой // В. Андреевский // Підприємство, господарство і право. — 2005. — № 5. — с. 156). Якщо адвокатура визнається рівноправною з ДБР, то ця рівність повинна додержуватися, і дії (бездіяльність) обох сторін мають бути предметом окарження в судово-контрольному порядку.

Таким чином, принципове значення для визначення дотримання усіх принципів законності і справедливості має співвідношення функцій ДБР і захисника у досудовому розслідуванні.

*Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Свида Олексій Георгійович**.*

Герасимчук С. С.

аспірант кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

СУДЯ ЯК ОКРЕМИЙ СУБ'ЄКТ РОЗСЛІДУВАНЬ ДЕРЖАВНИМ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Відповідно до статті 5 Закону України одним із завдань, покладених на Державне бюро розслідувань є запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої-третьої категорій посад державної служби, судьями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України.

У відповідності зі ст. 21 Конституції України всі громадяни рівні перед законом. Це не виключає певної форми нерівності перед законом на підставі приписів самого закону. Іншими, словами, закон передбачає, що за деякі злочини відповідають лише ті особи, які, поряд з загальними ознаками суб'єкта злочину (досягнення віку настання кримінальної відповідальності і осудність) повинні володіти деякими додатковими ознаками, які характеризують особу винного в даному конкретному злочині.

За останній час в Україні непоодинокими є випадки хабарництва за участю суддів. Як показало різноманітні дослідження в нашій країні існує високий ступінь недовіри судовій владі в основному по причині її корумпованості.

Спеціальні ознаки судді як суб'єкта постановлення завідомо неправосудного вироку випливають з нормативно-правових актів України. Проаналізувавши відповідне законодавство слід дійти висновку, що суддя повинен характеризуватись такими спеціальними ознаками: наявність вищої юридичної освіти; проходження спеціальної підготовки та складання кваліфікаційного іспиту; стаж роботи в галузі права не менш як 3 роки; проживання на території України не менше 10 років; володіння державною мовою; призначення або обрання суддею; наділення особи повноваженнями виконувати обов'язки судді на професійній основі; зайняття штатної суддівської посади в одному з судів України.

Поряд із загальними конституційними гарантіями права кожної людини на особисту недоторканність національне законодавство надає суддям додатковий імунітет, що зумовлено здійсненням ними публічних функцій — насамперед щодо вирішення правових конфліктів, що виникають у суспільстві. Недоторканність суддів — один із елементів їхнього статусу. Вона не є особистим привілеєм, а має публічно-правове призначення — забезпечити здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом. Для забезпечення недоторканності суддів повинен бути передбачений особливий порядок притягнення їх до юридичної відповідальності.

Принципами, що забезпечують правовий статус судді — це засади правосуддя, які спрямовані на створення надійних умов для ефективної реалізації правового статусу суддею. До системи цих принципів слід відносити такі принципи: незалежності судді, недоторканості судді, несумісності суддівської посади, незмінюваності та єдності правового статусу судді, професіоналізму судді та принцип дотримання суддею морально-етичних норм. Принцип незалежності судді забезпечується його недоторканністю. Важливе значення цих принципів полягає в тому, що вони відіграють важливу роль, як для правового статусу судді так і для здійснення справедливого правосуддя.

Принципом незалежності судді — це передбачена чинним законодавством фундаментальна засада, яка передбачає здійснення суддею процесуальної діяльності без будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання.

Сьогодні до професіоналізму судді ставляться більш високі вимоги, ніж раніше. Професіоналізм та якість правосуддя великою мірою залежить від професійного рівня кандидатів на посаду судді, їх моральних та ділових якостей.

Враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що суспільство в нашій країні покладає немаленьку надію на Державне бюро розслідувань аби все ж таки в Україні запрацювала справедлива судівська система, яка би виконувала функції правосуддя незалежним та справедливим судом.

Науковий керівник: професор кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор Долежан Валентин Володимирович.

Атаманчук А. С.

студентка 1-го курсу факультету підготовки слідчих
Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ УТВОРЕННЯ

Беручи до уваги негативну тенденцію щодо поширення корупції в Україні, пріоритетним напрямом державної антикорупційної політики стала кардинальна зміна підходів до протидії корупції, поєднана із удосконаленням національного антикорупційного законодавства